

ບົດເລື່ອງສາລະຄະດີ

Empowered lives.
Resilient nations.

ຈາກຟາມໝູ່ສູ່ແຫຼ່ງພະລັງງານ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, 7 ມິຖຸນາ 2018 – 18 ເດືອນກ່ອນ ເປັນການຍາກຫຼາຍທີ່ຈະຫາໃຈເຂົ້າເລິກໆ ຢູ່ບ້ານພ້າວ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ຟາມໝູ່ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ບ້ານແຫ່ງນັ້ນ ກຳລັງສ້າງຄວາມບໍ່ສະບາຍໃຈແກ່ ປະຊາຊົນ ທີ່ຢູ່ແຖວນັ້ນ. ຊາວບ້ານຫຼາຍຄົນເກີດເຈັບປ່ວຍຈາກພະຍາດຕ່າງໆ ທີ່ເຊື່ອກັນວ່າມາຈາກນ້ຳເສຍຈາກຟາມໝູ່ ທີ່ເຮັດໃຫ້ອາກາດມີກິ່ນເໝັນ ແລະ ທຳລາຍດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນ ຢູ່ແຖວນັ້ນ. ທ່ານນາງ ແສງອຳພອນ ປະເສີດສັກ, ຮອງນາຍບ້ານ ບ້ານພ້າວ ໄດ້ກ່າວວ່າ: “ຫຼາຍຄົນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຫາໃຈ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ ສຸຂະພາບຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ແມ້ນກະທັ່ງ ຄູບາ ແລະ ພະສິງ ທີ່ຢູ່ວັດບ້ານ ກໍໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເຊັ່ນດຽວກັນ”. ທ່ານທີ່ຢູ່ ແຖວນັ້ນ ກໍບໍ່ໄດ້ຮັບໜ້າກຳລັງເຫຼາຍຄື ແຕ່ກ່ອນ ຄາດຄະເນວ່າສາເຫດແມ່ນມາຈາກນ້ຳເສຍ ທີ່ມີຈາກຟາມໝູ່ ທີ່ທຳລາຍ ດິນ ແລະ ນ້ຳໃຕ້ດິນໃນບໍລິເວນ ດັ່ງກ່າວ.

ເມື່ອມີທາງສຽງຈົ່ມວ່າຫຼາຍຂຶ້ນ, ເປັນທີ່ຊັດເຈນແລ້ວວ່າ ຊາວບ້ານຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫານີ້. ຫຼັງຈາກຄວາມພະຍາຍາມໃນການປະນີປະນອມໃນຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນ, ໃນທີ່ສຸດຊາວບ້ານກໍໄດ້ ລາຍງານສະພາແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ເກີດຈາກນ້ຳເສຍທີ່ມີຕໍ່ຊຸມຊົນ ແລະ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັບ ການແກ້ໄຂໂດຍໄວ. ທ່ານ ໝັ້ນ ພິມມະຈັນ, ເຈົ້າຂອງຟາມໝູ່, ໄດ້ກ່າວວ່າ: “ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ຈັດການກັບບັນຫານີ້. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ, ຂ້າພະເຈົ້າຈະຕ້ອງໄດ້ປິດກິດຈະການ”.

ການຕິດຕໍ່ສະພາແຫ່ງຊາດ ເຫັນໄດ້ຊັດເຈນວ່າ ເປັນທາງເລືອກທີ່ຖືກຕ້ອງ. ການພົວພັນກັບຄະນະວິສະວະກຳສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ຈຶ່ງໄດ້ເກີດຂຶ້ນ. ຄະນະວິສະວະກຳສາດ ໄດ້ຊອກຫາພື້ນທີ່ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທັນສະໄໝ ເຂົ້າໃນການປ່ຽນນ້ຳເສຍໃຫ້ກາຍເປັນແກ້ຊຸ່ວະພາບ ເຊິ່ງຊຸມຊົນສາມາດນຳໃຊ້ ເພື່ອການແຕ່ງຢູ່ຄົວກິນ. ເນື່ອງຈາກວ່າຟາມໝູ່ຂອງທ່ານ ພິມມະຈັນ ກຳລັງມີຄວາມສຳພັນທີ່ຕິງຄຽດກັບຊາວບ້ານ, ທ່ານຈຶ່ງໄດ້ຮັບອິດທິພົນໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການ ໂດຍມີເງື່ອນໄຂວ່າ ທ່ານ ພິມມະຈັນ ຈະຕ້ອງສະໜອງແກ້ຊຸ່ວະພາບ ເປັນເວລາ 18 ເດືອນໃນໄລຍະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ ໂດຍບໍ່ເກັບຄ່າບໍລິການ, ຫຼັງຈາກນັ້ນແລ້ວ, ທ່ານສາມາດສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມຈາກການຂາຍແກ້ຊຸ່ວະພາບນັ້ນໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ.

ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການສະໜອງທຶນ ໂດຍແຜນງານການຊ່ວຍເຫຼືອຂະໜາດນ້ອຍຂອງກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມ ໂລກ ເຊິ່ງໄດ້ສະໜອງທຶນໃຫ້ແກ່ໂຄງການຕ່າງໆໃນທົ່ວໂລກ ທີ່ຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ໂດຍການຮ່ວມມືກັບນັກສຶກສາຄະນະວິສະວະກຳສາດ, ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ສ້າງທ່າສິ່ງແກ້ຊຸຊີວະພາບ ຈາກຟາມໝູ ໄປຫາບ້ານ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ 29 ຄົວເຮືອນທີ່ໃກ້ຄຽງ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໜັກທີ່ສຸດຈາກຟາມໝູດັ່ງກ່າວ.

ຜູ້ຈັດການໂຄງການ, ທ່ານ ດຣ. ຄຳພອນ ນັນທະວົງ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນທີ່ສຸດ ກ່ຽວກັບໂຄງການດັ່ງກ່າວທີ່ຈະຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາຂອງຊາວບ້ານ ແລະ ເຈົ້າຂອງຟາມໝູ. ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ: “ເຕັກໂນໂລຊີນີ້ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງຢູ່ປະເທດໄທ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດອັນດີ ແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຈາກ ຊາວບ້ານ. ພວກເຮົາໄດ້ພາບັນດານາຍບ້ານທີ່ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຂອງໂຄງການໄປທັດສະນະສຶກສາຢູ່ທີ່ປະເທດໄທ.”. ແກ້ຊຸຊີວະພາບເປັນທາງເລືອກປະຢັດ ແລະ ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຫຼາຍກວ່າການນຳໃຊ້ຖ່ານ ໂດຍເປັນແຫຼ່ງທີ່ໃຫ້ພະລັງງານຢ່າງໜຶ່ງ. ທ່ານໄດ້ກ່າວຕື່ມວ່າ: “ຄ່າຊົມໃຊ້ແກ້ຊຸຊີວະພາບເດືອນໜຶ່ງ ແມ່ນຖືກກວ່າ ການນຳໃຊ້ຖ່ານເຖິງ 4 ເທົ່າ”.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນ 18 ເດືອນ ໄດ້ສິ້ນສຸດລົງ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຊາວບ້ານມີຄວາມດີໃຈ ທີ່ກິນເໝັນ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ, ອາກາດ ແລະ ທີ່ດິນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຫາຍໄປ. ແຕ່ຍັງມີບາງວຽກງານຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຮັດໃຫ້ສຳເລັດ. ໃນຂະນະທີ່ຈຸດປະສົງພື້ນຖານຂອງໂຄງການໃນການກຳຈັດ ກິນເໝັນ ຈາກຟາມໄດ້ຮັບການບັນລຸ, 29 ຄົວເຮືອນທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຊົມໃຊ້ແກ້ຊຸຊີວະພາບ ບໍ່ມີຄອບຄົວໃດອະນຸຍາດໃຫ້ເຊື່ອມຕໍ່ທ່າສິ່ງແກ້ຊຸເຂົ້າເຮືອນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ທ່ານ ດຣ. ນັນທະວົງ ໄດ້ອະທິບາຍວ່າ: “ມີສອງເຫດຜົນສຳລັບບັນຫານີ້. ອັນທຳອິດໜຶ່ງ, ຊາວບ້ານຢ້ານວ່າ ກິນຈາກແກ້ຊຸຊີວະພາບ ຈະມີກິນເໝັນຄືກັນກັບກິນເໝັນຈາກນ້ຳເສຍ. ອັນທີສອງ, ພວກເຂົາຢ້ານວ່າຈະເກີດການເຈັບປ່ວຍຈາກແກ້ຊຸຊີວະພາບ. ຄວາມກັງວົນທັງສອງຢ່າງນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີມູນຄວາມຈິງ”.

ທ່ານນາງ ທອງດີຍະລາດ ແລະ ທ່ານທາງ ປະເສີດສັກ ເຊິ່ງທັງທ່ານເປັນຮອງນາຍບ້ານ ໄດ້ໃຫ້ທັດສະນະ ໃນທາງບວກວ່າ ເວລາຜ່ານໄປ ຊາວບ້ານອາດຈະປ່ຽນໃຈ. ພວກເຂົາເຈົ້າ ເຊື່ອໝັ້ນວ່າ ຖ້າມີຊາວບ້ານສອງສາມ ເຮືອນເລີ່ມນຳໃຊ້, ການປ່ຽນແປງທັດສະນະຄະຕິຂອງຄອບຄົວທີ່ເຫຼືອກໍຈະເກີດຂຶ້ນ.

ໃນພິທີກ່າວປິດໂຄງການ, ທ່ານ ບາລາຊຸບຣາມານຽມ ມູຣາລີ, ຮອງຜູ້ຕາງໜ້າອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ ປະຈຳ ສປປ ລາວ, ໄດ້ກ່າວວ່າ ການຮ່ວມມືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຂອງ ແຜນງານການ ຊ່ວຍເຫຼືອຂະໜາດນ້ອຍ ຂອງກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ ແລະ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ ຈະສາມາດຕໍ່ຍອດຈາກໂຄງການນີ້ ໂດຍການຈັດການລົງໃຫ້ຄວາມຮູ້ແກ່ຊາວບ້ານ ໃນອະນາຄົດອັນໃກ້ນີ້. ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ: “ໂຄງການນີ້ເປັນໂຄງການທີ່ມີເອກະລັກຢ່າງແທ້ຈິງ ໂດຍການນຳເອົາຜູ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດມາຈາກຫຼາຍຂະແໜງການ. ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ໜ້າໂສກເສົ້າ ຖ້າຫາກວ່າຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຈາກເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງນີ້ ບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ເນື່ອງຈາກຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ຜິດ. ນັ້ນເປັນເຫດຜົນທີ່ສຳຄັນ ທີ່ພວກເຮົາຕ້ອງ ຊອກຫາທາງໃນການອະທິບາຍໃຫ້ຊາວບ້ານໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າ ເປັນຫຍັງຂໍ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບແກ້ຊຸຊີວະພາບຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ມີເຫດຜົນເລີຍ”.

ໂຄງການນີ້ ເປັນໂຄງການທີ່ຍ້າເຕືອນໃຫ້ທຸກຄົນ ຮູ້ວ່າ ການສະໜອງເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ໃຫ້ແກ່ ຊຸມຊົນຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ. ເຕັກໂນໂລຊີຈະມີປະໂຫຍດຕໍ່ຜູ້ຄົນ ກໍຕໍ່ເມື່ອພວກເຂົາເຫັນຜົນປະໂຫຍດ ຂອງເຕັກໂນໂລຊີນັ້ນໆ.

ສໍາລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມກ່ຽວກັບແຜນງານການຊ່ວຍເຫຼືອຂະໜາດນ້ອຍຂອງກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ ປະຈຳ ສປປ ລາວ, ກົດ[ທີ່ນີ້](#).

ສໍາລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມກ່ຽວກັບໂຄງການນີ້, ກະລຸນາຕິດຕໍ່:

ທ່ານ ບຸນມິ ພັນມາກອນ, ຜູ້ປະສານງານແຜນງານການຊ່ວຍເຫຼືອຂະໜາດນ້ອຍຂອງກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ

ອີ-ເມວ: bounmyP@unops.org; ໂທ: (856 22) 353 311